

Olcsóbb, mint az új

1945 után több széntüzelésű erőmű épült. Az első a mátrai hőerőmű volt, az utolsó pedig a Gagarin hőerőmű. Az erőművek megépítése óriási tökélyt vett igénybe, és köztudott az is, hogy a befektetés csak igen hosszú távon térült meg. Azóta legtöbb hőerőműünk meghaladta a tervezett 25 évet. Ha az országnak sok pénze lenne, talán lebonthatók lennének, ahogy ezt gazdagabb államokban teszik, de mert kevés a pénz, ezért az ipar vezetése a hőerőművek folyamatos rekonstrukciója mellett döntött. Ez sem kis pénz, de áldozni kell, hogy az ország energiaellátását a jövőben is biztosítani lehessen.

Harján József az üzemvitelt ellenőrzi

Mayer György felvételei

A Gagarin hőerőműben Bódi Béla vezérigazgatóval a rekonstrukció munkálatairól, gondjairól beszélgettünk.

— Magyarország természetes energiaforrásokban igen szegény — kezdte Bódi Béla —, energiaszükségletének 50 százalékát importálni kénytelen. Ezért mi nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy felhasználatlanul hagyjunk olyan anyagot, mint a lignit, még akkor se, ha tudjuk: éppen hogy csak az eltűzelhetőség

határán van, 1500 kalóriás. Emellett kevesen tudják, hogy a lignit fele víz, 25 százaléká hamuvá lesz, éghető anyagtartalma tehát mindössze 25 százalék. A hatvanas évek idején a szakemberek összeadtak és kivontak, s megállapították, hogy a lignit felhasználása igen gazdaságos. Ezért kormányprogram született. 1965—1973 között pedig felépült legfiatalabb erőművünk, a Gagarin.

ban megfizetik az embereket is.

— Igen, enélkül nem megy. Az embereink olyannyira jól dolgoznak, hogy a múlt évi hatósági vizsgálat megállapította: a 21 ezer helyszíni, nagynyomású hegesztési varrat közül csak egy volt hibás. A lengyelek is azt mondják, hogy ez volt az első kazán, amit eddigi munkájuk során ilyen hibátlanul elkészíteni láttak.

Mielőtt nekifogtunk volna a programnak, három fő feladatot tűztünk ki. Az első a minőség biztosítása, a második a határidő tartása, a harmadik pedig, hogy költségkereten belül maradjunk.

— Mennyi pénzt használtak fel eddig?

— Négy milliárdot költöttünk eddig, és kilencvenmillió forintot takarítottunk meg. Mindezt annak köszönhetjük, hogy olyan ösztönzési szabályzatot hoztunk létre, amely lehetővé teszi, hogy a dolgozókat érdekeltté tegyük e három fő szempont megtartásában. Két és fél millió forintot osztottunk ki háromszáz ember között, öt-től hatvanezer forintig.

— A minőségi előírások

betartása sajnos nem nagyon jellemző a magyar iparban. Hogyan tudták ezt elérni?

— Több lépcsős minőségellenőrzési rendszert alakítottunk ki, hasonlót a paksihoz, ez azt jelenti, hogy minőségi ellenőreink ott vannak a gyártóknál, és csak a jót veszik át. Előfordult, hogy egy-egy berendezést újból csináltattunk. Még az sem baj, ha a minőséget ki kell kényszeríteni. Szomorú tapasztalatunk, hogy a szerződéses fejelem még mindig rossz. Itt vastagon megmutatkozik a magyar ipar minden gyengesége. Persze vannak példamutatóan, a mai háttérpari anomáliák ellenére is jól dolgozó cégek. Hadd emeljek ki kettőt. Az egyik a Kohászati Gyárépítő Vállalat, amely az elektroakusztikus pernyeválasztókat készítette, a másik a lengyel cég. Még egyet mondanai nagyon nehéz lenne.

Sajnos nem végzi el időben a rábizott feladatot az Energiagazdálkodási Intézet, a Láng Gépgyár és a Ganz-MÁVAG. Úgy tűnik, ezek a cégek többre vállalkoztak, mint amennyire képesek.

Ha majd a zsebükön érzik

— Mi okozza önnek a legnagyobb konfliktust?

— Az, hogy az értelmetlen beavatkozásokat ki kell küszöbölnöm, a másik pedig a döntési szabadságok kiharcolása. Én híve vagyok a mostani változásoknak. De az az érzésem, hiába lenne bármennyi pénzük a vállalatoknak, nem biztos, hogy értelmesen fel tudnák használni. Emellett úgy látom, a vállalatoknak nincs elég mozgásterük. Én például 25-30 külföldi céggel vagyok kapcsolatban. Állítólag felelős vezető vagyok, de ha le-

A második legnagyobb konfliktusom, hogy illetéketlenek is beavatkoznak a munkánkba. Ez rossz irányítási gyakorlat. Ugyanis minél távolabb áll valaki a tethelytől, annál kevésbé ismeri az ottani problémákat. Jobban kellene a vállalatvezetőkben bízni. Nem az a dolgunk, hogy igazoló jelentéseket gyártunk.

Rengeteg energiát való harcol a kivitelezőkkel való harc is. Erdemes volna megnézni a jegyzőkönyveket, mit ígértek és mit teljesítettek. Ad-

A jövő században is

A hatvanas évek műszaki színvonalának megfelelően 800 megawatt kapacitású épült ki, öt blokkot építettek.

Ezzel két dolog indult meg Magyarországon. Egyrészt a lignit nagy tömegű hasznosítása, másrészt a hőerőmű építésében először a magyar energiagép-gyártás termékeiből készült el ez a prototípus erőmű. Ekkor kísérletezték ki az első magyar kazánokat, a kétszáz megawattos turbinákat.

— Mennyi lignit áll rendelkezésükre, hány évig tudják még hasznosítani?

— A térségben 700 millió tonna lignit van, így nyugodtan állíthatom, hogy még a jövő században is rendelkezésükre áll. Ráadásul külszíni fejtéssel, gazdaságosan juthatunk hozzá.

— Működése óta mennyi lignitet használt fel, mennyi energiát termelt az erőmű?

— A tizenöt éves üzemidő alatt a Gagarin megtermelt 65 milliárd kilowattóra energiát, ami megfelel az országban felhasznált villamos energia kétévi mennyiségének, ehhez pedig több mint 100 millió tonna lignitet égettünk el. Ez utóbbi annyit, mint a teljes szénbányászati 4-5 évi termelése.

— Miért pont most kerül sor a rekonstrukcióra?

— Tulajdonképpen a rekonstrukció már az első időkben elkezdődött, hiszen állandóan bővült az erőmű, a különbség csak annyi, hogy most nagyobb részeket újítunk fel, mint régebben, mert 16 év alatt az erőmű elhasználódott. Azért van

szükség erre a munkára, mert szeretnénk a Gagarin élettartamát meghosszabbítani még legalább 15—20 évvel. Korszerű elektrofiltereket építünk, felújítjuk a turbinákat.

— Mennyibe kerül ez a rekonstrukciós program, és meddig tart?

— 1986-ban kezdődött, és 1991 első felében fejeződik be, 9 milliárd forintba kerül.

— Nem volna gazdaságosabb új erőművet építeni?

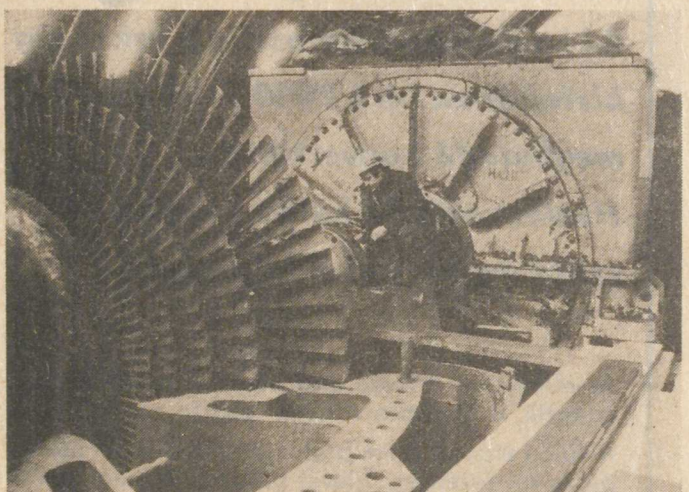
— A Gagarin, amikor felépítették, 8,2 milliárd forintba került. Egy kilowatt akkórban 10 ezer forint beruházást igényelt, most, ha egy új erőművet építenénk, ugyanez 50 ezer forint lenne. A rekonstrukció pedig tizenötezer forint kilowattónként. Nem mindegy, és jó, ha a közvélemény tudja, hogy az energia előállítás Magyarországon nagyon-nagyon drága.

— Be tudják-e fejezni a rekonstrukciót 1991-ig?

— Be kell fejeznünk, mert ha csúszunk, csak a költségek nőnek, ezt pedig nem engedhetjük meg magunknak. Éppen a takarékoság érdekében mi vállaltuk el a beruházás szervezését, egyidejűleg termelünk és átépítünk. Ha a beruházás szervezését más vállalatnak adtuk volna át, akkor 600 millióval többbe kerülne a program. Hogy ezt az óriási szervezőmunkát el tudjuk látni, átalakítottuk a vállalati szervezetet. A különböző vállalatok itt úgynevezett fővállalkozási rendszerben dolgoznak.

helyzetet is figyelembe veszem. A két darab 100 megawattos blokkot 1985—86-ban generál főjavításba vontuk, egy-egy blokk felújítása fél-milliárd forint volt, s ezt a munkát hihetetlenül rövid idő alatt, hét hónapnyi állásidővel, költségkereten belül (!) sikerült megoldani. Ez a munka előzte meg a 4-es blokk rekonstrukcióját, amely 86 közepén indult, és remélhetőleg most márciusban megkezdődhet a próbaüzem. A mai körülmények között rövid az átfutási idő, és a munka minősége is példás. Mert egy ilyen nagyszámú blokkot, mint a 4-es, nyugati menedzselés mellett 24—36 hónap állásidővel készítenek el az NSZK-ban, Franciaországban. Nekünk — a bontással együtt — 21 hónap áll rendelkezésünkre.

— Gondolom, akkor job-

Felújítás alatt a IV-es blokk turbinája

ülök egy tőkés cég képviselőjével tárgyalni, az öt perc alatt dönt, nekem pedig fél évig kell futkosnom, hogy elfogadhassam az ajánlatot. Így nem tud a magyar ipar versenyezni. Az illetékeseknek tudniuk kellene, hogy a magyar vezető is tud tisztességesen boksolni, ha nem úgy küldik be a ringbe, hogy előzőleg lekötik a kezét. Nagyon örültem Grósz Károly parlamenti beszédének, úgy látom, ez fog valami változást hozni.

dig nem lesz rend az országban, amíg a szervezetenlenséget elismerjük az árákban. Amíg a lógást is kifizetjük. Mert félok, hogy ha valamelyik vállalat nem tudja megszervezni a munkát, rossz minőséget termel, az is árat emelhet. Ha majd a zsebükön érzik a cégek a rossz és szervezetenlenséget, akkor kikalkulhat a tisztességes verseny a vállalatok között. Reménykedem, hogy már nincs messze ez az idő.

Udvarhelyi András

Példás minőség

— Hányan vesznek részt a rekonstrukciós programban?

— Tizenhét fővállalkozó és negyven alvállalkozó. 1987-ben háromszáz beszálítóval voltunk kapcsolatban. A különböző vállalatoktól 1200 ember dolgozik itt, ebből 350 lengyel. A lengyelek a Ganz Danubius alvállalkozói, a húszezer főt foglalkoztató Energomontázs szerelő-vállalattól jöttek, szociális ellátásukról a Gagarin gondoskodik. Gyöngyösön egy 65 lakásos házat építettünk részükre, amely 1991 után az itteni dolgozóké lesz.

— Gondolom, egy ilyen sok területre kiterjedő programot nem lehet gondok, konfliktusok nélkül megoldani. Mi nehezíti most a rekonstrukciót?

— Hadd kezdjem dicsérettel. Különösen sikeresnek tartom az eddigi munkákat, ha a mai magyar gazdasági